

1 ספר הפלות דפרמב"ס נלוה פ'

דפ' פרמב"ס נלוה עשד דתפלדל שפאור ולעבדו בכד דברכס

2 רמב"ס פרק א' תפלד פלכד א'

כאן פוס' רמב"ס נלוה עשד דתפלדל כד יום - אדכא מדאורייתא אין נסח קבוע. פרמב"ס דכא פראד פקור לכד שפחוב פוא דתפלדל כד יום -

3 כוס' שנפ ש, ודעת רבין...דדעת'

פתורה דכא פירשד מתי יש חיוב דתפלדל אבד מסתבר שפוא חיוב יומי

4 פשט פרמב"ן דספר הפלות נלוה פ', וכן פוסמא...דרבנ'

פרמב"ן פקשד נדנ מפורת שתפלד דרבנ - ולכן כשאסור עזרא בעד קרי בתלמוד תורה ד שישבול, פזרו אונתו ס מתפלד

5 שס ברמב"ן, ומה שדרשו ... ובתרוצה'

שיטת רמב"ן שפלוה דתפלדל מדאורייתא פוא בעת לרה בדלד

6 ברכות ד' כ' עמוד א' משנה, נשים... ורש"י ד"ה וחיבין

שיטת רש"י שתפלד דרבנ וחיבו ב פ ע נשים

7 נא' שס ע"ב, וחיבין בתפלד... קמ"ד, ורש"י

רש"י דשיטתו דכא גרס פשיטא מו דתימא וכו' שפ' משע שפיתפ דנן פוי אמינכו ששים פארות מתפלד בדלד שפוא נ"ע שפזמן גרמא - שפרי אין תפלדל נלוה עשד כדל, ולכא באופ פנא' אדכא דפסביר למה חיבו חז"ל את פנשים בתפלד.

8 רמב"ס פרק א' תפלד פלכד ב'

רמב"ס גרס פשיטא, ולעשד ששים חיבות בתפלדל בדלד שפוא נלוה עשד שלכא פזמן גרמא. אבד - דפ' פרמב"ס פמשנ עוסקת בתפלדל דאורייתא וכו' שפוא רמב"ס במפורש - שבה, שפולדת לרכים, ופודי - אבד אין שום מקור דפ' פרמב"ס דחיוב נשים בנסח תפלדל שתקנו אנשי כנסת פזולד. וכו' - דפ' פרמב"ס אשד חיבת מפרת דתפלדל פזם כד יום אבד אין פוא חיבת דתפלדל בנסח שתקנו אנשי כנסת פזולד דפ"ן תפלת שמונה עשרה, אדכא יכולד בכד נסח שתר"ה למר דברי שבה, לבקש דל לרכיה, ולסיי בדברי פודי. דפ' רמב"ן נשים חיבות דתפלדל שמונה עשרה ברכות כאנשים - וכ"ז מדרבנן. אבד מפרת אין חיוב דתפלדל אדכא בעת לרה.

9 ש"ע אורח סי' ק"ו סעיף א', ונשים...גרמא, ומ"ב ס"ק ד'

ש"ע כרמב"ס אבד מ"ב פסק כרמב"ן וחיב נשים בשו"ע שחרית ומנחה, פסוק שנה ישראל, וברכת אמת וי"ב, דענן תפלת מוסף פביא פמ"ב מחלוקת.

1 המצוה הה' הוא שצונו לעבדו וכבר נכפל זה הציווי פעמים ואמרו ועבדתם את ה' אלהיכם ואמ' ואותו תעבדו ואע"פ שזה הציווי הוא ג"כ מהציוויים הכוללים כמו שביארנו בשורש ד' הנה יש בו יחוד אחר שהוא צוה לתפלה ולשון ספרי ולעבדו זו תפלה ואמרו גם כן ולעבדו זו תלמוד ובמשנתו של ר' אליעזר בנו של [רבי] יוסי הגלילי אמרו מנין לעיקר תפלה מצוה מהכא את ה' אלהיך תירא ואותו תעבוד ואמרו עבדו בתורתו ועבדו במקדשו ר"ל הכוון אליו להתפלל שם כמו ש(א)באר שלמה ע"ה.

4 ואין הסכמה¹⁰ בזה, שכבר בארו הזכמים בגמרא תפלה דרבנן, כמו שאמרו בשלישי של ברכות¹¹ לענין בעל קרי שקורא קריית שמע ומברך על המזון לאחריו ואינו מתפלל, והעלו הטעם בזה: אלא ק"ש וברכות המזון דאורייתא, תפלה דרבנן.

5 ומה שדרשו בספרי⁵:
ולעבדו², זה התלמוד, ד"א זו תפלה, אסמכתא היא, או לומר שמכלל העבודה שנלמוד תורתו, שנתפלל אליו בעת הצרות ותהיינה עינינו ולבנו אליו כעיני עבדים אל יד אדוניהם¹⁶, וכענין שכתוב וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצורך אתכם והרעותם בחצוצרות ונזכרתם לפני ה' אלהיכם¹⁷, והיא מצוה על כל צרה וצרה¹⁸ שתבא על הצבור לצעוק לפניו בתפלה ובתרועה,

ראינו אף בשיטת הראב"ם שנתות תפלה פ"א מדאורייתא. בכל זאת זמני התפלה הם מדרבנן אבד
פבא דלמוד את הפדכות של זמני התפלה חייב לקחת בחשבון גם את הזמנים של הפדכות הקשורים
בתפלה - קריאת שנה, זיבת, ותפילין.

1' ברכות ד' ט' ע"ב משנה... בעל שעות'

זמן קריאת שנה של שחרית פבא משנה שפרקיע מתחיל לפיות מבור קב"ת - ופליגי תנאי במדת פאור
פדרשה כפי דלזכות ידי חובת קריאת שנה של שחרית שגאור בה, ובקומק'

2' עס בגא', תנאי רבי מאיר... דור דוריק'

זמן תפילין פבא ממתי, שיש מספיק אור לפכיר את חבירו ממרחק ד' אמות, אבד איקר זמן קריאת שנה של
שחרית פבא סמוך לז' פחמה כפי דלסמוך קריאת שנה לתפלה ולתפלה דלשנה עס פנ'.

3' תוס' עס ד"ה דק"ש כותיקין... און סומכין'

איקר זמן ק"ש פבא סמוך לפנ' אבד מותר לקרוא מצלות פשחר ואם לכו קראו אז פנ' אזי יכא אז של
שעות.

4' ברכות ד' כ"ו ע"א משנה, תפלה פשחר... ד' שעות'

איקר זמן תפלה פבא עס פנ' וזמנה נמשך אז חלות או ארבע שעות -

5' ש"ע אור"ח סי' פ"ט סעיף א', וסעיף ח'... זמנה'

פלככה - זמן תפלה בדיעבד פבא מצלות פשחר - ובשעת פדחק לכתחלה, ונמשך אז ארבע שעות - ואם לכו
תפלה אזי יכול לתפלה אז חלות.

ופנה - זמן ק"ש פבא פדדרת, ובקומק' שבפסוק, וזמן תפלה דרבנן - אבד זמן תפילין שפבא משיכיר... זמן
ז'?

6' ש"ע אור"ח סי' ד' סעיף ב',... וישן בהפס', וסעיף א' וסעיף א' ס"ק א'

מדאורייתא פולכים עס תפילין ביום ובלילה, וחז"ל איסור לפנח תפילין בלילה זכרה ענה "ישן בהפס' וזכא
מזמן רוח כשפבא דבש תפילין - ואיסור לפפח בתפילין, וחז"ל קבאו סאחרי זמן, משיכיר' אין חש שנה.

7' ש"ע עס סעיף ט'

אם כבר ישן בלילה ופשכים דלזכות דדרק מותר לו לפנח תפילין אפי' אם אזיין לילה שפרי אין חש שנה -
אבד לכו יברך עליהם קודם זמנ.

8' ש"ת אגרות משפ חלק אור"ח א' סי' י'

ר' משפ פתיר אף דברק לני שלכו יפ' לו פדזמנות לפנח תפילין ביום ופבא אינן תלמידי חכמ.

9' ש"ע אור"ח סי' י"ח סעיף א' ורמ"א... ע"כ דיוס', וסעיף ט' ורמ"א, וסעיף א'... פשו"ע'

נחלקו פראשונם אם לילה זמן זיבת גוראיתם אומות, שבפסוק פבא לפסוק בחד פמוחד דלילה, או שלילה
לכו זמן זיבת - ומחמירם כשנפס, ולכן אין דברק ע"כ זיבת קודם זמן משיכיר.

ואפי' - מותר לפנח תפילין בשעה ד' וכבר ישן אפי' בלילה, איקר זמן זיבת ותפילין פבא משיכיר - זמן ק"ש
לכתחלה סמוך לפנ' פחמה, בדיעבד מצלות פשחר, ונמשך זמן אז של שעות - זמן בדיעבד מצלות
פשחר ופאיר פנ' פחמה, לכתחלה עס פנ', ואם לכו לתפלה עס פנ' אז ד' שעות, ובדיעבד אז חלות.

8' בדבר מי שהולך על כל היום לעבודה וא"א לו
שם להניח תפילין בכל היום אם יש להתיר
לו להניח תפילין קודם עמוד השחר, הנכון לע"ד
שצריך להניח כיון שליכא כבר חשש שינה כמו
במשכים לדרך בש"ע סי' ל' סעי' ג' שמניחם אבל
מסתבר שיש לסמוך בכגון זה על ר' פרץ שהביא
הטור סי' ל' שיכול גם לברך דלהגירסא במנחות
דף ל"ו שהוא גירסת רוב הראשונים וחשך והניח
תפילין ליכא כלל גזירה שלא להניח בלילה אלא
שאינ מורין כן והוריו יכול להניח לכתחילה כדאיתא
בניי ולכן יכול לומר וצונג, דאיסור חכמים שמונע
מברכה הוא רק כשאסרו לכל כמו בשופר ולולב,
אבל הכא אין כאן איסור ממש ולכן בעובדא דידן
שליכא חשש שינה שכבר קם משנתו יש להורות
לו באונס כזה שא"א לו להניח ביום שגם יברך,
ואף שבגמ' איתא שמברך אח"כ כשיגיע זמן ואף
הש"ע פסק כן אף שהש"ע סובר דלילה זמן תפילין

מדאורייתא הוא משום דסובר דלהניח לכתחילה בלילה
אסרו מדרבנן דגריס חשך ולא סליק תפילי כדאיתא
בכ"מ פ"ד מהתפילין הי"א להרמב"ם אבל הר' פרץ
סובר דליכא כלל איסור אף להניח בתחלה אלא שאין
מורין כן, כדבארתי לכן גם מברך, ועיין בהגר"א
שם ולכן אף שבמשכים לדרך שיכול לברך אח"כ
יש לעשות כהש"ע אבל בעובדא דידן שלא יהיו
עליו התפילין אח"כ יש לעשות כהר' פרץ שגם יברך,
ואנוס ודאי יש להחשיבו דאין לחייבו להפסיד עבודתו
שהוא הפסד יותר מחומש בשביל מצות עשה, וכ"ש
במדינה זו שא"א להשיג עבודה אחרת כי הכל הוא
בידם ולא יתנו לו, ולכן כדי שלא יפסיד מצוה
חביבה זו יכול להניח אף בברכה כי להניח בלא
ברכה לא יבין איש שאינו ת"ח ויבא להקל ולולול
בהנחתם אך ת"ח יותר טוב שיניח בלא ברכה שספק
ברכות להקל, וק"ש ותפלה יחכה על היום ויקרא
כשיעסוק במלאכתו.

למדנו איך זמן התפילה בבוקר -
קריאת שמע למנוח מן המובחר למורה עם פני החמה, וזמנה משפאיר המזרח וצד ג' שעות
תפילת שמונה עשרה מן המובחר לכתחילה עם פני, וזמנה מפני וצד ג' שעות, ובדיעבד צד חזות, ובז"א
לדבר מתפלל לכתחילה משפאיר המזרח
אין לברך על פליטת קודם שיאמר משיכיר את חבריו הרגילי אנו ק"ת בריחוק ד' אמות
אין לברך על התפילין צד זמן משיכיר, ואסור לדבשן לפני הפזן אצ"כ כבר ישן ואין חשש שישן -ור"מ פתיר
לבעד פליטת לברך.

וצד"ן יש לברך את דינם של שאר הברכות -

1' שו"ע או"ח סי' נ"ז סעיף י"ג דברי המחבר, ומ"ב ס"ק ע"א

אחרי שיש מותר לברך ברכות פשח כ"ל פואו אחרי חזות פליטה (ולכתחילה לא יברך פנתן לשכ"ו בינה
בליטה אם לא שעה תרגיל)

כל זה לענין תחלת זמנו, לגבי סוף הזמן-

2' שנה ברורה סי' נ"ב ס"ק י'

לכתחילה יברך ברכות פשח קודם סוף זמן תפילה, בדיעבד צד חזות, ופמברך אפילו בליטה אין למחות
בידו

לגבי ברכות קריאת שמע מלינו שנה מפורשת-

3' ברכות ד"ג ע"ב שנה, וגמ' ד"ג י' ע"ב, איכא דאמרי אמר רב חסדא...לדאחריה'

מפורש כן שאפשר להגיד ברכות ק"ש אחרי זמן ק"ש -אבל לא כתוב צד אימתי

4' שו"ע או"ח סי' נ"ח סעיף ו', ובה"ט ד"ה קורא

בדיעבד אם פואו אנוס מותר לברך צד חזות

לגבי סוף זמן קריאת שמע ותפילה -שם ג' וד' שעות (רביע ושליש היום)-פליטי פמג"א ופלבגש איך מחשבים
את הפעות-

5' פמג"א סי' רע"ג ס"ק ג', ...שקיעתה'

פמג"א פביא מחלוקת אם מחלקים ל"ב את היום לפי פאור -דפיינו מצלות פשח וצד ל"א את פכוכבי, או
לפי פשנה -דפיינו מפני פחמה וצד שקיעה -שם מדובר בחשבון זמני מנה

6' שו"ע או"ח סי' נ"ח סעיף א', ...פיוס', ומג"א ס"ק א', ...פשח'

לגבי זמן ק"ש פסק פמג"א פחשבון פואו מצלות וצד ל"א

7' ביאור פג"א או"ח סי' תנ"ט סעיף ב' ד"ה ושיאור מ"ט, וציקר כדברי... ש"פ'

פג"א פסק כן פלבגש שעות זמנות מחשבים מפני צד שקיעת פחמה בכל מקום.

למדנו את השיאית השונת הנשכח לחדש שעות זמניות- שלפי הנשכח פיוס נמדד מצלות השחר וד לטאת הכוכבים ודצת הלבוש הנשכח החמה וד שקיצתה. ואיכ עליו לקבוע פדורות מדויקות לטלות השחר, הנשכח החמה, שקיצת החמה ולטאת הכוכבים-

1' פירוש המשניות לפרמב"ם ברכות פרק א' משנה א', ואינו השחר... המשניות'

צמוד השחר פוא כשפאיך פני הנזרח (וכח שראינו בלשון פשוט סי' פ"ט לטבי זמן תפלד). ופרמב"ם קבוע פוא צ"ב דקות זמניות לפני הנשכח.

2' ביאור פדככו סי' פ"ט סעיף א' ד"ה ואם... חשש ברכה לטכד ול"צ'

לפי הנשכח ופרמ"ח צמוד השחר פוא צוד לפני שפאיך פני הנזרח (כשעלד, כוכב השחר), ופסתפק פמ"ב באם תתפלד לפני שפאיך פמזרח פאם עליו לחזור ולתפלד או שצדיק לסמוך על הנשכח ופרמ"ח ולטאת הכוכבים את צמנו לספק ברכות לטכד.

3' משנה ברורה סי' נ"ח ס"ק ז', ובה"ט שם סוף ד"ה כחו שיצור, אח"כ מלאתי...'

נשכח החמה פוא תחילת זריחת השמש על ראשי הפרים ולטאת כל כדור השמש מצד לאופק מלאתי-מלאתי פק שקיצת החמה פירוש שכד כדור השמש נצמד מתחת לאופק.

וצדין לט בררנו מפי לטאת הכוכבים-

4' שבת דף ע"ה ע"ב, א"ר יודף אינר שיעור... בינונים'

לטאת הכוכבים פירוש שקיצת כ"כ חשך שפאשר לראות כבד ע' כוכבים בינונים.

ופנפ, בנשכח מלאתי חשבון הנשכח שבין שקיצת לטכד, אבד החשבון מובא פאם במס' שבת ופאם בפסחים וצין פחשבונות שוים-

5' שבת דף ע"ה ע"ב, שיעור ביה"ש בכמה... ריבצי מילא'

כאן סובר ר' יודף שביה"ש (בין שקיצת לטכד הכוכבים) פוא כשיצור פילוק ע' רבצי מיל-

6' פסחים דף ל"ז ע"א רבי יודף אומר... מצטרף ביום (בתראו)'

כאן סובר ר' יודף ששקיצת החמה וד לטכד ר' מילאין (ולט נזכר כאן שכד אותו הנשכח פוא ביה"ש)

7' תוס' שם ד"ה רבי יודף'

שיטת רבינו תם ממתי כדור השמש שוקע מתחת לאופק וד לטכד פוא כשיצור ד' מילאין, אבד שקיצת פפלכתיית פיא ע' רבצי מיל קודם לטכד-מלאתי חשבון בין פמשות. ואיכ לר"ת שקיצת פיא סוף שקיצת כל קרנ' השמש ולט רק ככדור, ופוא כשיצור שלש מילאין ורביצי אחר שקיצת כדור השמש.

8' ביאור פדככו א"ח סי' רס"א סעיף ב' ד"ה שפוא ע', וקושיית תוס' פנ"ד... דפסחים שם'

שיטת פדככו שלטאת הכוכבים דפסחים איננפ לטאת ע' כוכבים שפיא תחלת פלידה, אבד לטאת כל הכוכבים, ואיכ שקיצת פיא שקיצת כדור השמש כחו שמרנו לעיט-ופיא ע' רבצי מיל לפני לטאת ע' כוכבים בינונים שפיא תחלת פלידה.

9' שו"ע א"ח סי' רס"א סעיף ב' דברי המחבר, ומ"ב ס"ק כ', כ"ב... בסק"ו'

שיטת המחבר כר"ת- ופ"י לקולא, אבד מ"ב פביא דצת פדככו. ופנפ, פנש ננתפ לנן סימן לטכד דפיינ ע' כוכבים בינונים-

10' שו"ע א"ח סי' רל"ט סעיף ב', ומ"ב ס"ק ע'

למשע אנו מחמירים לחכות לע' כוכבים קאנים

ופנפ, באותה פציר "תכן ובמקום אחד שקצת החמה ובמקום אחר שפוא יותר לבד צדין רואים את השמש-איך קובצים את זמן שקיצתה?"

11' שו"ת אגרות משפ חלק א"ח סי' ל"ז, ולכן הנכון... בכאן מפרר'

לפי ר"מ מודדים את השקיצת כאילו לט פיו הפרים סיבי פציר מסתירים את השמש, אבד לטאת הכוכבים נמדדת מלאתי-אם נראים שסוכוכבים או לט.

9' ולכן הנכון לעיד דמדינא אינו כלום מה שבשביל שההר מסתיר השמש להחשיבה כנשקעה למקום הזה כמפורש ברש"י, אבל זהו רק לענין השקיעה שזה תלוי במה שנכנסת בעובי הרקיע עייך בפסחים דף צ"ד ובתוס' שבת דף ל"ה חבחים דף ג"ז ולא

לענין צאת הכוכבים דזה תלוי בראיית כוכבים וכיון דנראין באותו המקום ג' כוכבים בינונים הוי לילה אף שהוא מצד החשכה שבא בכאן מההר.

דמדין את זמני ק"ש ותפדכע של שחרית ואת פשיטת פשוטת בחישוב שעות זמניות, בפינף ושקיעה, ובזדלות פשחר וזכות פכוכביס, דענין זמני מנחה ומצריב נחלקו פתנאים במשנה -

1' משנה ברכות כ"ו ע"א ... פדכע פמנחה, ול' כ"ז ע"א, תפדכע פמנחה... עביד' (תניבא)

דפי ר' יפודע אחר' פדכע פמנחה דינו כלידע דענין תפדכע ולכן אין דפתפדכע איז מנחה אבד מותר דפתפדכע מצריב-ופסק פמ', דעביד כמר עביד' מותר דסמוך על רבנן ולפתפדכע מנחה עז פשקיעה או דסמוך על ר"י ולפתפדכע מצריב אחר' פדכע פמנחה (אפי' בצריב שבת אחר' פדכע מותר דפתפדכע מצריב של שבת, ובשבת אחר' ז' מותר דפתפדכע מצריב של חול).

ומתי פוא פדכע פמנחה-

2' ברכות דף כ"ו ע"ב, ואיזופי מנחה דדולע... חסר רביע', ורש"י

זמן מנחה תלוי בזמן פקרבת תמיד של בין פצריב- ומותר דפקריב תמיד של בין פצריב מ' שעות ומחזיב אבד לכא פיו מקריבין אותו עז דע' ומחזיב (חז"ל מצריב פסח שחל דפיות בצריב שבת שצ"ז פיו ממפריס ומקריבין אותו בו' ומחזיב כדי דאפשר שחיסת הפסח ולתייתו דפני כניסת פשבת) - זמן פמותר דפקרבתו נקרא מנחה דדולע, וזמן פקרבתו דמאשע נקרא מנחה קטנה. פדכע פמנחה פוא באומזע זמן מנחה קטנה - דפיין בין תשע ומחזיב דשקרי"ח שפיא בסוף שעה י"ב - ופוא שעה י' ורבע-שעה ו' רביעיס דפני פשקיעה.

וכ"ז דענין זמני תפדכע מנחה ומצריב, אבד עדיין יש דחקור איך פדין דבי קריאות שמע של צריב- פוא יתיר ר' יפודע דקרות שמע מפדכע, פרי בפסוק כתוב, ובשבי' - וכי מפדכע פמנחה כבר פולכיס לישן?

3' ברכות דף ב' ע"א משנה ... בתרומתו, ורש"י ד"ה משעה, וד"ה עז, ומקמ"ל...

רש"י פקשה איך נפגיס דפקדיס, ולפתפדכע מצריב מבצוד יום (ומוכיס על שיטת ר' יפודע), פוא עדיין דכא פגיש זמן שכיבה ובי אפשר לזכות ידי חובת ק"ש? ותי' רש"י שיוזכריס ע"י ק"ש על פמאש בקריאת פרשה ראשונה (דכאורה פפסע שדפי רש"י רק פרשה ראשונה דאורייתא ופאר פפרשיות דרבנן, וק"ש דרבנן יש דל את פזמנים של תפדכע ויזכריס אחר' פדכע).

4' רא"ש ברכות פרק א' סימן א', ופירש ר"ת... דענין ק"ש (תניבא)

שיטת ר"ת שלפי ר' יפודע זמן קריאות שמע של צריב פוא מפדכע פמנחה ויזכריס בתפדכע וק"ש אחר' פדכע.

5' פש ברא"ש, ומיהו קזית קשה... פקדו

דפי ר"ת אפשר דסמוך על רבנן דענין מנחה (דפתפדכע אחר' פדכע) ור' יפודע אחר' דענין מצריב (ולפתפדכע דפני ז"כ)

6' ש"ע או"ח סי' רע"ג סעיף א' ורמ"א

פשו"ע פסק שאין דסמוך פצם על ר' יפודע ופצם על פכוכיס ופפי' אם יום א' יתנעב כר"י בין דענין מנחה ובין דענין מצריב ויום אחר יאשע כרבנן - אדכא דעזיס או כר"י או כרבנן, ולמאשע מנעב ספרד דפי פשו"ע כרבנן ואשכנז כר"י, ובשעת פדחק מותר דשנות

7' מ"ב פש ס"ק י"א

אפי' בשעת פדחק אי אפשר דפתפדכע מנחה ככוכיס (אחר' פדכע) ומצריב כר"י (קודם זכות) - אדכא בזיבור, שאם יפי' אורח דקב"ל את פזיבור אחר' ז"כ מותר אפי' דפתנעב בתרתי דסתרי דפיין מנחה אחר' פדכע ומצריב קודם זכות.

מדינת את זמני התפלה וק"ש, גמי מניין כמו פדכות בגעז לכיילה, עשיית מלכאה, ופילי עיילת שלום
לפני התפלה-

1 'ברכות דלי' ע"ב, וא"ר יוסי בר' חנינא משום ראוב"י נאו דכתיב, 'שמי'

אסור לכוול לפני התפלה משני עמיס: ,לכא תאכילו קודם שתתפללו על דמכס', וליאחר שנתלאו כל קבל
עלו מלכות שמי:

בראשונים מניין עזי אסור אכילה קודם שיקראו ק"ש, ופואו מוסיא בברכות שולל זמן ק"ש על ערבית לפי
המכאים פואו חלות ואצ"פ שמה"ת קורא עזי עלות השחר-

2 'ברכות דלי' ד' ע"ב, ופא דקא אמרי... חייב מיתה', ותוס' ד"ה וקורא

אסור לכוול סעודה משפיע זמן ק"ש כדי שלכא יתעכב ויאר זמן ק"ש

3 תלמידי רבינו יונה ברכות פ"א (בר"י א' ע"א) ד"ה וחכמים, ומיהו... ואח"כ 'אכיל'

מפורש ברבינו יונה עפ"י קודם זמנה אסור לכוול, אבל לכא נתן שיאר בדבר

4 'ש"ע או"ח סי' רע"ה סעיף ב' דברי המחבר

דעת הבי"י שח"י שער לפני הזמן אסור לתחיל ולכוול

וא"כ יש לנו שלש פדכות בגעז לכיילה - לכא תאכילו, ליאחר שנתלאו, ואסור אכילה לפני ק"ש
משום שכחה. בפוסקים מניין נק"מ בין הפעמים-

הש"ע אסק בדברים פאסורים לפני תפלת שוונה עשרה על שחרית-

5 'ש"ע או"ח סי' פ"ט סעיף ט', ולכא לכוול... ומ"ב ס"ק כ"א, כ"ב... לרפואה'

מיס או דבר ששותה לרפואה אין בהם משום אחר שנתלאו, וע"כ ל"ט שמיס אינו בכלל, לכא תאכילו על
הדגם - דא"ל כ"פ" אסור אצ"פ שאינו דבר של לאו, ובחולה פתירו אצ"פ שפי" ל"ק לפיות אסור משום
לכא תאכילו:

6 'בה"ט שם ד"ה ולכא לכוול

ב.לכא תאכילו פאסור פואו לפני תפלת שו"ע, פאסור ב.אוותי השלכת' פואו לפני קבלת עול מלכות שמיס
מ-פה שפחמיר פמ"ב לחולה שיקרא ק"ש מקודם קשה לפיין שפרי אמרנו שאין באכילה לרפואה משום
אוותי השלכת'!

7 מ"ב סי' רע"ה ס"ק ט"ז

פאסור לכוול שמיס ליאחר זמן ק"ש פואו בפת יתר מכבי"ה דוקא - נמלא ש.אוותי השלכת' שייך דוקא
בדבר של לאו, לכא תאכילו בכלל מלכא, ופאסור שמיס ימשקלפואו דוקא בפת כבי"ה

לכא הזמנים - ראינו שמה אסור משום שמיס פואו מח"י שער לפני זמן ק"ש אבל לכא מניין את
הזמנים של, לכא תאכילו...-

8 'ש"ע או"ח סי' פ"ט סעיף ה', ומ"ב ס"ק כ"ז, כ"ח

מח"י שער לפני עלות אסור לכוול פת כבי"ה, מצלות מותר רק בשתיית מיס, וע"פ קבלה אין לכוול כלל
מששכים עזי שיתפלל

ופנה לציט ראינו בש"ע שומתר לשמות מיס לפני התפלה אפי" בשבת -

9 מ"ב שם ס"ק כ"ט

משפיע זמן קידוש אסור לשמות אפי" מיס, אבל קודם התפלה אסור לכוול סעודה עדיין לכא פיע זמן
קידוש

10 ביאור הפכה סי' רפ"ט ד"ה חובת קידוש

מי שותה לו לכוול לפני התפלה אסור לו לכוול עזי שיקדש - וא"כ פ"ה לכא שמומכת על פמרב"ם
ואיננה מתפללת שו"ע שאסור לה לכוול עזי שתקדש

11 'ש"ע או"ח סי' פ"ט סעיף ב', ... פלשן אסור', וס"ט ... תפלת י"ח

מצלות עזי שיתפלל אסור עלכת לביתו של חבירו כדי לפיעז בוקר אב, ואם במקרה פגע אותו מותר
לפיעז, בוקר אב' אבל לכא, שלום: ,לכא אסור לפתעסק בחפ"י ע"מ קודם שיתפלל

למנון שפֿען תפֿעלע שחרי'ת צד' ד' שעות וברי'עבד צד ח'לות. זמן מנחה צד שקיעת החמה, ומעריב צד עלות
השחר אדל'א ש'ריק דקרות ק"ע קודם ח'לות -אום ל'א קרא קודם ח'לות קורא צד א"ש. פֿעל' דנפֿ במי
אחר סוף זמן תפֿעל -

1' ברכות ד'ל' כ"ו ע"א, ופאמאר רב מרי... במנחה שתיס'

ניתן דעשלים תפֿעלע בתפֿעלע של אחריו -שכופעל תפֿעלע פֿבאר

2' עס, אויבעיא דפּו... בעטל קרבנ (תנינא)

אפער דעשלים תפֿעלע מנחה בתפֿעלע ארבי'ת למרות שפּו בכר יום אחר

3' עס ע"ב, תנן רבנן... ואינן מדידי בשנייפּו, ורש"י

השלמת תפֿעלע באו דוקא אחרי התפֿעלע של אחריו

4' ע"ע אורי"ח סי' ק"ח סעיף א', ב', ומ"ב ס"ק י"ג ו"ד

בין תפֿעלע לתפֿעלע יפֿסיק כדי פֿילוק ד' אמות -ולכתחלה יקדים דבר תורה לתפֿעלע השני' כגון אשרי (אבל
ל'א יאמר אשרי בתורת חובה)

5' עס סעיף ג', ומ"ב ס"ק ט"ו, ...תפֿעלע רחמי', אומנן לכתחלה... וסעיף ד'

לכתחלה ל'א יפֿסיק בין התפֿעלע לתפֿעלע תשלומין של אחריו, אבל בדיעבד אפער דעשלים תפֿעלע תשלומין
צד סוף זמן תפֿעלע פֿבאר -אום שלמים תפֿעלע ארבי'ת אין לו אדל'א צד ד' שעות ול'א ח'לות פּו.

6' ברכות ד'ל' כ"ו ע"א, מיתבי מצות... ע"ה

אין זכות השלמת תפֿעלע אם ביטל את התפֿעלע במצי'

7' ע"ע אורי"ח סי' ק"ח סעיף ח', ובה"ט ד"ה מיהו

מצי'. פירוש שר'ב דעל' את התפֿעלע (ופפ"ט פסתפק באם מותר לכתחלה לאחר זמן תפֿעלע כדי
של'א דעפֿסי' חוץ מנכסיו)

8' ע"ע יו"ד סי' נ"א סעיף ב'

פאנון פאר מכל מ'לות אש' ובכל' ז' ע' תפֿעלע, ואחרי פקבורה כשנתחייב במ'לות אין לו דעשלים שאין
ז'רק בהשלמת תפֿעלע שפּו פאר מלכתחלה.

9' ע"ע ס"ק פ'

הדריש' פסק ע"ה מ' שפּו אסוק ב'רכי ז'יבור צד אחרי זמן תפֿעלע פאר מתשלומין, אבל פֿע"ז אצן
שבצ'ט פּו חייב בתפֿעלע אדל'א שנסבת אונס ל'א פּו ביכולתו דעשלים ומחיל'א חייב דעשלים תפֿעלע

10' נקודות הכסף ד"ה תמה

הש' חולק על פֿע"ז וסובר שפּו ב'רכי ז'יבור פאר מתפֿעלע ומחיל'א פאר מתשלומין וכ"ה פֿע"ה

11' מ"ב סי' ט"ז ס"ק ח'

מ"ב כדריש', אדל' לו דעל' תפֿעלע אם מיש'ו אחר יכיל דעשלים בזמן שפּו מתפֿעלע

12' דל' מרבה יו"ד סי' נ"א ס"ב ד"ה כיון

אין ז' שפּו ב'רכי ז'יבור פאר מתשלומין אם ל'א פתח'ל במ'לות צד אחרי פתח'ל זמן תפֿעלע.

למדנן את הפנים של שלשת התפלות. לבי זמנה של תפלת מוסף - שפ"א במקום קרבן מוסף - מלין מחלוקת במשנה

1 'ברכות דין כ"ו ע"א במשנה, ועל מוספים...'

שיטת ר' יהודה שזמן מוסף הוא בזמן הקרבת קרבן מוסף שפי' בבוקר ולאו פיו מאחרים לפקריבו אחרי סוף שעה שביצית של פיוס, אבל לפי החכמים זמנו כל פיוס שזמ קרבן מוסף כשר כל פיוס.

2 'ברכות דין כ"ח ע"א, ועל מוספים... פושע'

על לפי החכמים איסור ככתחלה לכתוב שזמ פושע שביצית - אלא יתפלל מוסף קודם ז' שעות.

3 'עם בלא', ת"ר פיו דפניו... הפכה מתפלל על מנחה ואח"כ על מוסף'

אם לא התפלל מוסף אז שפ"א זמן מנחה חייב לפקדים מנחה מוסף מדין תדיר ושאין תדיר תדיר קודם

4 'ש"ע אור"ח סי' רפ"ו סעיף ד' ורמ"א ... מנחה תחלה'

יש כאן שתי שיטות - לפי שיטת ראשונה כבר מש שעות ומחלה חייבים בכל אופן לפקדים תפלת מנחה - לפי שיטת שנייה דוקא מציקר זמן מנחה שפ"א מנחה קטנה יש חיוב לפקדימה למוסף אבל בזמן מנחה גדולה מתפלל מוסף תחלה - א"כ צומד להתחיל בסעודה גדולה שאז חייב להתפלל על מנחה ולא מוסף לפני הסעודה - ואז חייב לפקדים את תפלת מנחה. לפי כעלי פשוט ציקר פדן כשיטה ראשונה.

5 'ביאור הפכה סי' רפ"ו סעיף ד' ד"ה ע"ה שעות ומחלה'

אם ע"ה פקדמת תפלת מנחה יאחר את ציקר זמן מוסף מסתפק פפ"א אם אפשר לדחות את דין תדיר ושאין תדיר

6 'עם בשו"ע, ויש מי שפורה...'

שיטת הרמב"ם שאין לפקדים תפלת מנחה למוסף בביבור

7 'ש"ע אור"ח סי' תר"כ, ומ"ב ס"ק א', וב'... מנחה קטנה'

לכאורה פסק הרמב"ם כאן כשיטה שנייה בסי' רפ"ו שאין לפקדים מנחה למוסף אלא כשפ"א זמן מנחה קטנה (או אם צומד לכבוד סעודה גדולה - אבל כאן מדובר ביום כיפור) - ואולי פשוט לביבור דוקא, ומסק ע"ה שיטת רמב"ם ב"ה"ו שיטה שנייה ע.

8 'ש"ע אור"ח סי' רפ"ו סעיף א', ואם שכח... תשלומין, ומ"ב ס"ק ג'

אין תשלומין למוסף

9 'מ"ב סי' רפ"ו ס"ק י"ג'

אם לא התפלל מוסף וגם מנחה ופ"א סמוך לשקיעה לפי דעה א' צד"ל להתפלל מוסף קודם שקיעה ולפ"ה מנחה אחרי מציבה, אבל לפי גדול מרבה יתפלל מנחה ויפסיד תפלת מוסף ללא מנחה

10 'הפחות רע"ק א"ה ש"ע אור"ח סי' ק"ו על דברי פנ"א בס"ק ב'

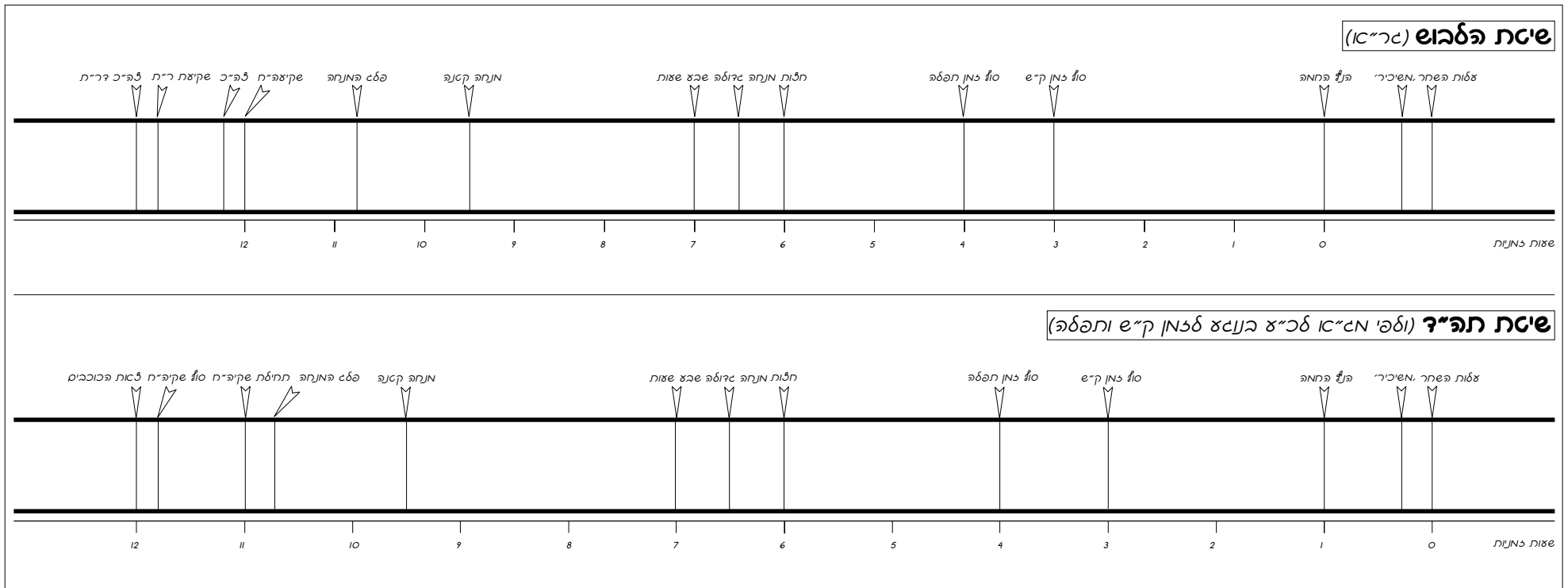
לפי רע"א נשים בתפלת פוסקים רשות

תפלה

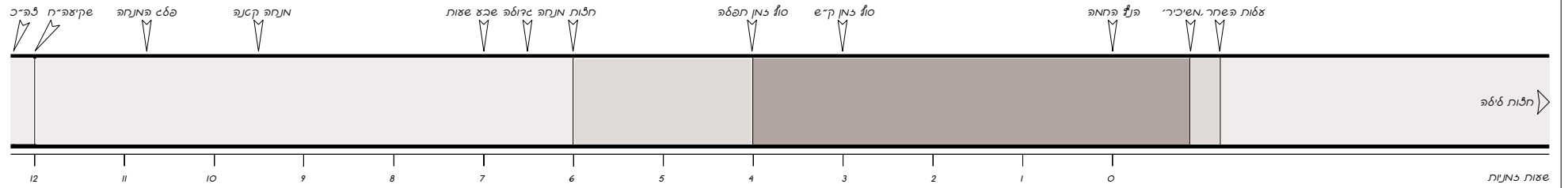
(רמב"ם: עבודת שבת - מנין דאורייתא לתפלה כל יום לפי סדר שבת בקשה ופז"ה, ואנשי כנסת
 פגזוה תקנו תפילות שחרית ומנחה ותפלת ערבית רשות אלא שקבלוה עליהם ישראל לחובה /
 רמב"ן: תפלה בעת זריחה דאורייתא, ומנין לתפלה כל יום תקנה אנשי כנה"ג)

חוב נשים בתפלה: רמב"ם - חייבות בדאורייתא (שבת, בקשה ופז"ה) בלבד
 רמב"ן - חייבות לבקש את זריחה בעת זריחה ולתפלה שחרית ומנחה כתקנת אנשי כנה"ג
 נשים בתפלה מוסף: ז"ח-פאוחת/אן גבורים-חייבות

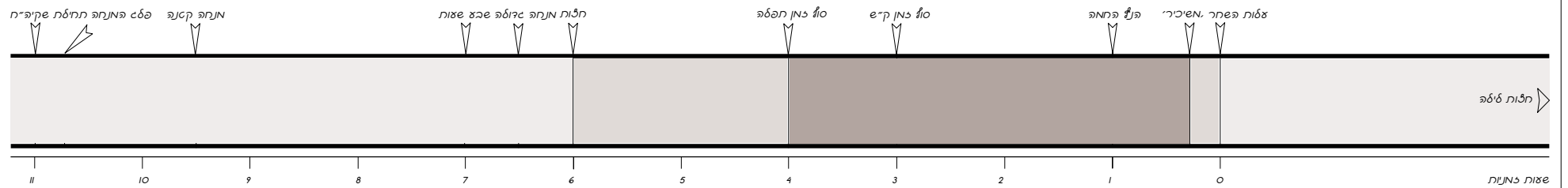
פשיטת בחישוב שעות מנינות לענין מנין התפלה:

שיאת פֿעלבוש (ג"ר"א)

שיאת תפ"ד (ולפי מ"א"א לכ"ע בנוגע לזמן ק"ש ותפילה)

ברכות פֿשחר, ע"פית אלית ופנחת תפילין

פמשכים אחרי חלות פֿעלעפּ יכול עברק ברכות פֿשחר (פֿענתן עשכ"ב בינע ע"א יברק קודם עפ"ש א"א אס שמע קוד תרנ"א) ויותר עברק ברכות פֿשחר עז סוף זמן תפילה, ובידעבד עז חלות, ואין עמחות בא' שמברק עס אחרי חלות נחלקו פראשונם אס עילעפּ זמן ז'יזית ועכן ע"א יברק עז זמן משיכיר את חבירו פרגיע עמו קי"ת בריחוק ד' אמות, ויותר ע"א עברק עז עסקיפ"ח עילעפּ זמן תפילין אבע אסרו חז"ע עפניח תפילין בעילעפּ שמע י"שן פֿעם ועכן ע"א יברק עז זמן משיכיר ועז עסקיפ"ח, ופמשכים קודם אור פיום מותר ע"א עפניח תפילין אבע ע"א יברק עילעפּ (ובא"א מ"א פתיר ע"א עס פאר' עס עברק)

קריאת שמע של שחרית

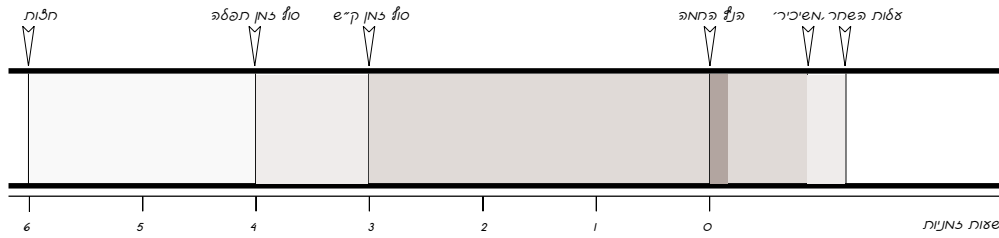
מלפניו מן המובחר לקרותה סמוך לפני החמה

זמנה לכתחלה משיכיר ועד ג' שעות

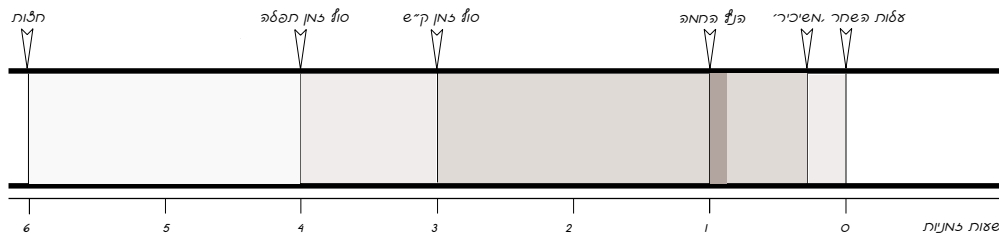
בדיעבד אם קראו אחרי ע"ש י"א

את ברכות"ה אפשר לומר עד ד' שעות ואולי אפי' עד חלות (ב"ט)

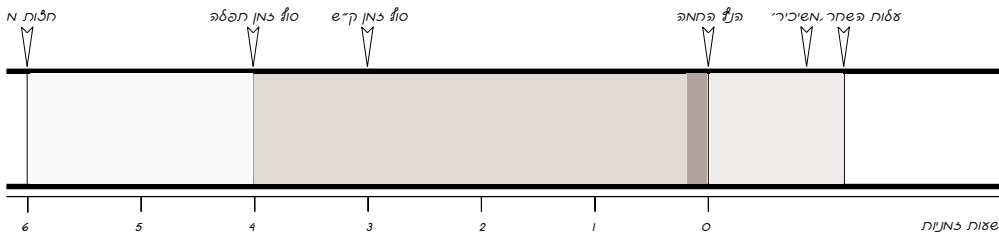
שיטת פלגוש (גר"א)

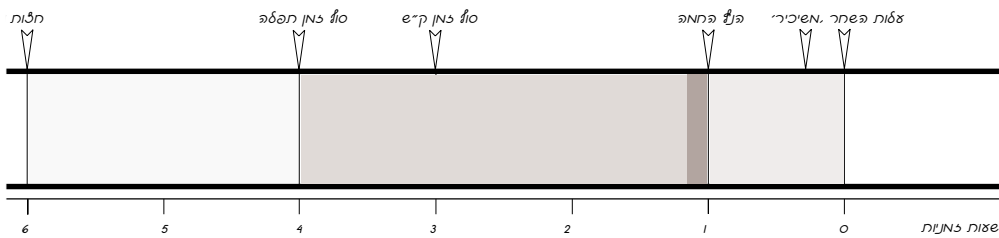
שיטת תפ"ד (ולפי מ"א"א עכ"ע בנאע לזמן ק"ש ותפלה)

שיטת פלגוש (גר"א)

שיטת תפ"ד (ולפי מ"א"א עכ"ע בנאע לזמן ק"ש ותפלה)

תפלת שחרית

זמן תפלה המובחר הוא עם פני החמה

זמן תפלה לכתחלה הוא מפני החמה ועד ארבע שעות

המתפלל משעבד השחר י"א בדיעבד ואם הוא י"א דרך מותר לכתחלה

עברו שעה רביעית ולאו התפלל מתפלל ופולק עד חלות

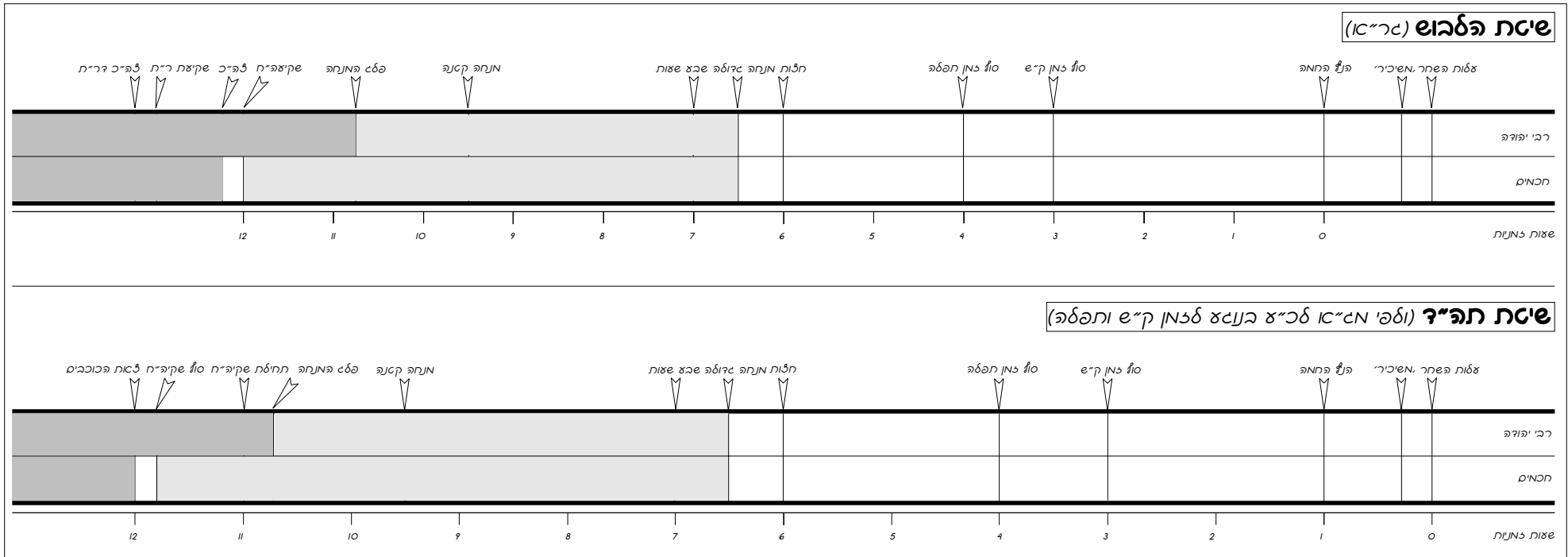
לאו התפלל עד חלות: אם פ"ה שוגג או אנוס ימתין עד אחרי תפלת מנחה ויתפלל תפלת תשלומין

לכתחלה יתפלל תפלת תשלומין מיד אחרי תפלת מנחה (ובלבד שימתין כדי פולק ד"א)

אם פשע אין לו תקנה

אם פ"ה פאור במשק כל זמן שחרית פאור גם מתשלומין

אם פ"ה עסוק ברכי' זיבור במשק כל זמן שחרית: א"ז - חייב בתשלומין, ש"ק (מ"ג) - פאור

תפלות מוסף, מנחה ומעריב וק"ש של ערבית

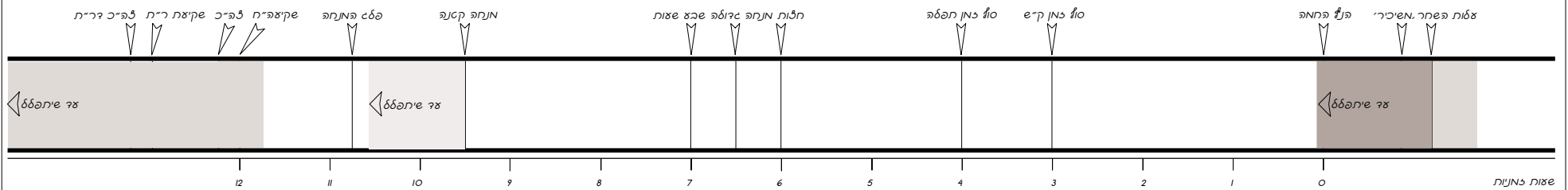
זמן מוסף אחרי שחרית וצד שקיעה אובד מ' שלדא התפלל צד שבע שעות נקרא פושע ואם פגש זמן מנחה: שיטה ראשונה בשי"ע - מנחה קודמת/ שיטה ב' - אין לפקדים מנחה אלא אם פגש זמן מנחה גדולה או שמוציא דפתחיל סעודה גדולה/ פ"ע - ואפשר שמקיימים מוסף כדי שלא יאחר ז' שעות (ולפי פרמב"ם אין לפקדים מנחה למוסף ב"ב"ב)

זמן מנחה מחז"ל שצד אחרי חולות וצד שקיעה וולפי רבי יודף צד פלג המנחה פצומי דפני פשקיעה וזין שפות דתפלל עס מנחה זכא מוסף: דצד א' במ"ב - יתפלל מוסף וישלים מנחה אחרי ערבית/ דמ"ר - יתפלל מנחה ויפסיק מוסף

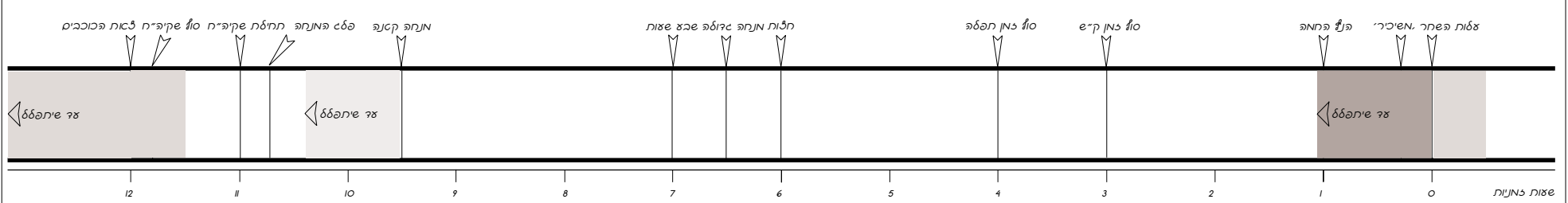
זמן תפלת מעריב מ"א"א פכוכבים וצד אילות פשחר ולפי רבי יודף מפלג המנחה וצד ע"ש דעביד כחר עביד: ר"ת - אפי' תרתי דסתרי (מ"ב ב"ב"ב בשע"ד) / שו"ע - או כר"י בקביעות או כחכמים בקביעות (ומנהג ספרד כחכמים) / רמ"א - מותר לשנות בשעת פדח

זמן ק"ש של ערבית מ"א"א פכוכבים וצד חולות ובדיעבד צד ע"ש ואם קרא צד פלג החמה י"א תחלת זמן ק"ש לפי רבי יודף: רש"י - מ"ב"כ/ ר"ת - מפלג המנחה

שיטת הבלוש (א"י)

שיטת תפ"ד (ולפי מ"א ע"כ"ע בנאע לזמן ק"ש ותפילה)

איוסורי אוכילע עפני תתפלות

עא תאכלו ער פדס (אוסור עאכוע שום דבר קודס תתפלת שחרית) אין שתיית מים בכעל פאיוסור

ואותי תשעכת אחר גויק (אוסור עאכוע דברים של עאוע עפני קבלת עוע מלכות שמים) מים ואכילע ערפואפ מותרים

שע מןשק סעודתו (אוסור ערפתחיל עאכוע פת כביצ'ה חז'י שעפ עפני זמן ק"ש ממש שכחפ) עס אוסור ערפתחיל בסעודפ עדולע עפני מנחה קטנע

איוסור אוכילע בשבת עפני פקידוש (משפיע זמן סעודפ אוסור אפילו עשות מים ער שיקדש)

זמן סעודפ: עזבר בריא- אחר תתפלת שחרית

עאשפ בריאוע- עפי פרמב"ס אחר תברכות פשחר, עפי פרמב"ן אחר תתפלת שמו"ע
(ובן אינע יכועל עכזאת י' חובת קידוש קודס פזמן פניע)

עחוע-כשקם בבוקר (אחר עעות פשחר)